

Informatieavond Saneren Broekpolder

19 april, Polderpoort

Verslag

In het oranje de aanvullingen die na de vergadering zijn toegevoegd ter verduidelijking.

Agenda

Opening door Maarten Alderliesten, bestuurslid Federatie Broekpolder

1. Toelichting op nut en noodzaak door Bart de Leede: Wethouder gemeente Vlaardingen
2. Toelichting op plannen saneren en herontwikkeling door Paul van Vugt: Federatie Broekpolder

1. Toelichting door Bart de Leede

Betrokken partijen

Bij de sanering van de Broekpolder zijn de volgende partijen betrokken:

- Provincie Zuid- Holland; heeft in 2011 Broekpolder aangewezen als urgent gebied voor versnelde sanering met openstelling van een subsidieregeling.
- Hoogheemraadschap van Delfland; is verantwoordelijk voor waterhuishouding en waterkwaliteit in de Broekpolder.
- DCMR: verantwoordelijk voor de grondkwaliteit in de Broekpolder, **voert milieutaken uit namens PZH en 15 gemeenten (o.a. Vlaardingen) en is verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht/ handhaving en advies en ook ten aanzien van de verontreinigde grond en sanering in de Broekpolder.**
- Staatsbosbeheer is eigenaar van een deel van de Broekpolder (ongeveer de helft van de Broekpolder, vooral bos).
- Gemeente is eigenaar van een deel van de Broekpolder (ongeveer de helft van de Broekpolder).
- Federatie Broekpolder is betrokken als burgerinitiatief en zet zich in voor behoud van het natuur- en recreatiegebied.
- Overige grondeigenaren zijn erfpachter Natuurmonumenten en Rijksvastgoedbedrijf

Opgave

Door de vervuiling is het bodemleven, de biodiversiteit en de waterkwaliteit in de Broekpolder slecht. De opgave is om dat deel van de Broekpolder te saneren dat het meest vervuild is. Het gaat om het hondenuitlaatgebied, Masamuda en de zone ten noorden daarvan. Dit is ongeveer 70 ha. De sanering is vooral ook een herinrichtingsoperatie zodat de Broekpolder geschikt blijft of nog geschikter wordt voor recreatie.

Methode

De grondkwaliteit wordt verbeterd door een grondlaag van minimaal 1 meter aan te brengen, door het gebied op te hogen wordt de vervuilde laag afgedekt.

Waarom?

Er zijn 2 hoofdredenen.

De 1^e reden is de aanwezigheid van drins (**organische chloorpesticiden, zoals Dieldrin, Aldrin en Endrin**) in sommige gebiedsdelen. Er zitten zware metalen in de hele Broekpolder maar het gedeelte dat we gaan saneren bevat daarnaast ook drins voortkomend uit slib dat afkomstig is van een industrielocatie in de Rotterdamse haven waar pesticiden werden gemaakt. Die zitten met name in de delen die we nu noemen. Drins breken niet af waardoor de drins steeds opnieuw in de natuur wordt doorgegeven. Met saneren willen we de doorvergiftiging via het bodemleven voorkomen. Doorvergiftiging vindt nu plaats doordat het bodemleven wordt opgegeten door vissen en vogels en dieren en zo in het ecosysteem komt, dat proces willen we stoppen.

De 2^e reden is het regenwater dat neervalt moet worden gezuiverd voor het in de Vlaardingse Vaart terecht komt. We willen zo veel mogelijk af van het zuiveren. Door de extra leeflaag komt het regenwater niet meer in contact met de vervuilde grond.

Daarnaast is een wettelijke plicht bij de grondeigenaren tot saneren. Deze is opgelegd door het Rijk aan de gemeente Vlaardingen om afdoende maatregelen te treffen om de verontreiniging te beheersen. Afgraven is in de Broekpolder praktisch gezien geen optie omdat er 7 meter dik pakket slib ligt en dan houd je ook vervuild slib over waar je iets mee moet. Daarom is gekozen voor afdekken met grond en klei in combinatie met water.

Saneren en herinrichten

Naast saneren zit er een herinrichtingsplan bij de operatie. Dat betekent dat de Broekpolder groen blijft en als natuur- en recreatiegebied zijn functie behoudt, ook tijdens de werkzaamheden. Dat is door de gemeenteraad bevestigd door het vaststellen van de Gebiedsvisie Broekpolder 2040 (in 2021) waarin staat dat de Broekpolder voor recreatie, sport en natuur beschikbaar blijft. Ook de provincie heeft als voorwaarde gesteld dat saneren gepaard gaat met herinrichting.

Klauterwoud en de Ruigte zijn al aangepakte gebieden waar de verontreiniging minder heftig was, daarmee zie je dat het eindresultaat ook mooi kan zijn.

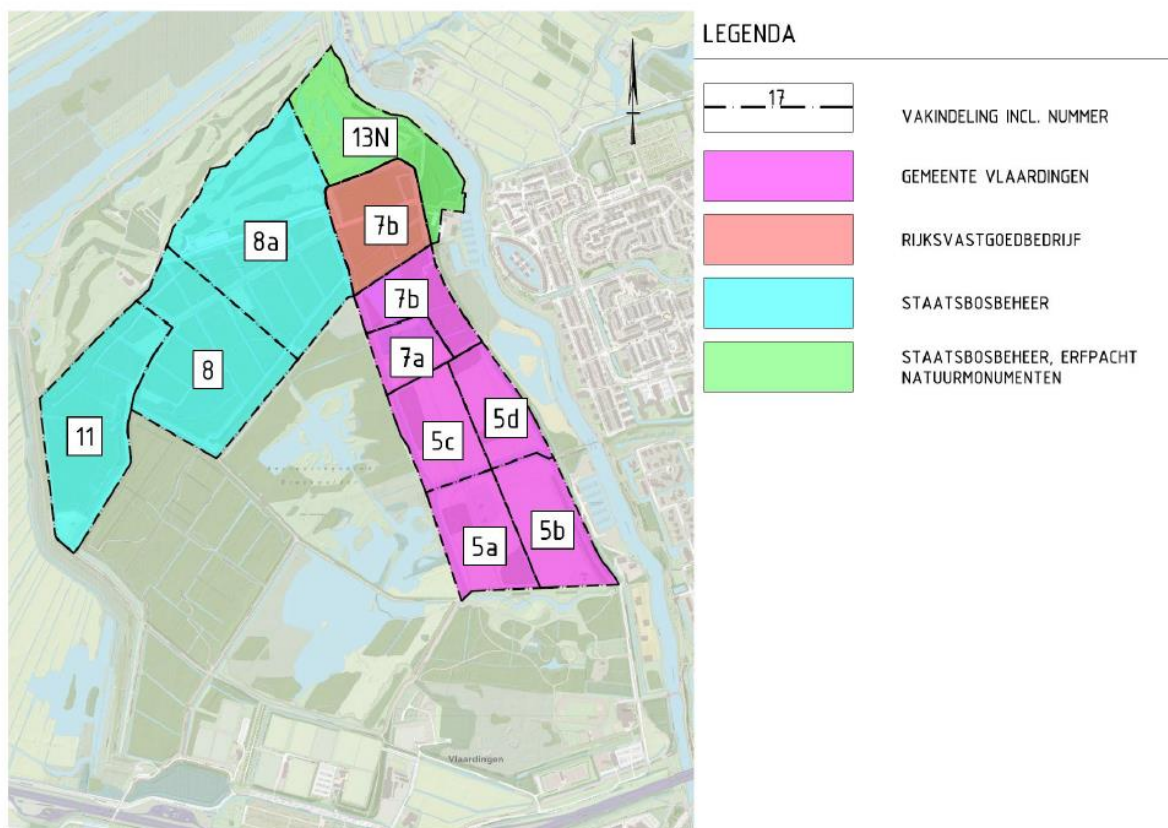
Planning

We zitten nu in de fase van het bijeenbrengen van de financiële middelen. De provincie betaalt eenmalig 70% van de kosten voor saneren en herinrichten. Dat is een eenmalig aanbod als alle gebiedspartijen het eens zijn. Het totale plan bevat werkzaamheden voor 7 miljoen euro waarvan 1,5 miljoen euro door de gemeente moeten worden betaald. Hierover neemt de gemeenteraad op 12 mei een besluit. Daarnaast leveren Hoogheemraadschap van Delfland en Staatsbosbeheer een financiële bijdrage. Bij een positief besluit kunnen de werkzaamheden medio 2023 starten en deze duren 5-7 jaar.

2. Paul van Vugt

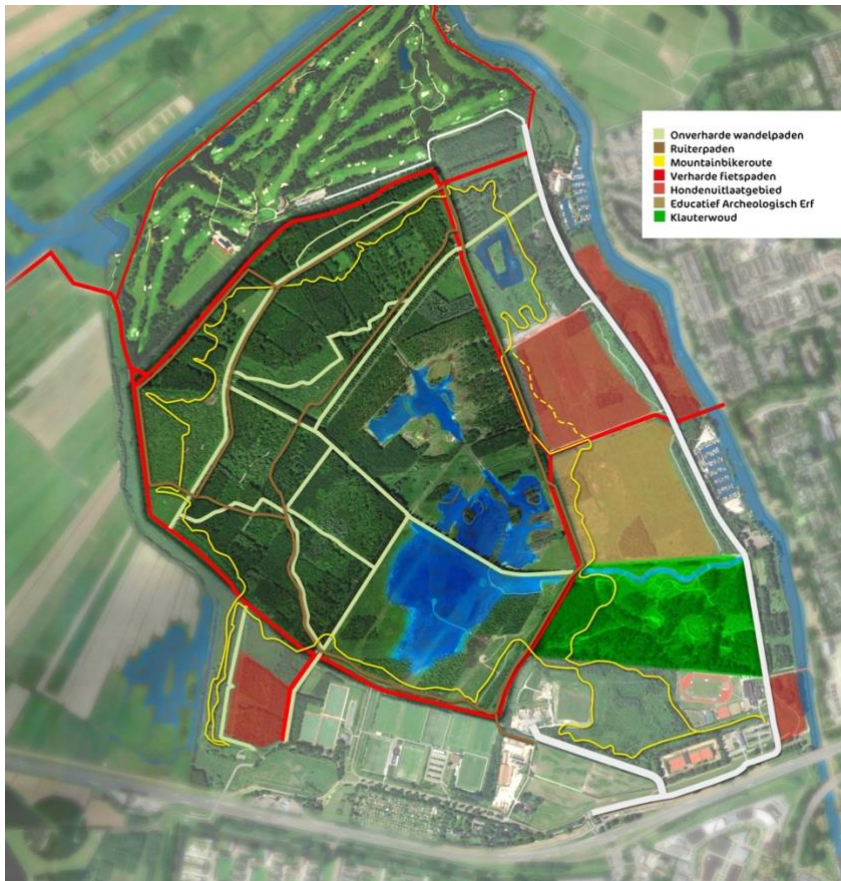
Bodembeheer en bosomvorming

De Federatie praat liever over bodembeheer en bosomvorming dan over saneren. De vakken waar het om gaat zijn 5, 7 en 13N. Vakken 8 en 11 zouden ook meegenomen worden maar dit deel, dat vooral bestaat uit bos en in eigendom is van Staatsbosbeheer, blijft bestaan. De te saneren gedeelten omvatten ongeveer 70 hectare van de 440 hectare van de Broekpolder.

Figuur 4 Eigendomssituatie.

Na een besluit van de gemeenteraad, als deze positief is, volgt een afstemmingsoverleg met een delegatie van de betrokken partijen, zij zetten een handtekening onder het inrichtingsplan dat beschrijft hoe alles tot uitvoering moet komen. Dat plan is van Bureau Strooming en is in 2019 opgeleverd. Het plan gaat ook uit van open gebieden, met grasland en lage begroeiing, zodat er ruimte is voor het bos om uit te groeien tot een divers bos dat hier thuishoort en niet zoals nu een eenvormig productiebos. Het plan is tot stand gekomen na een periode van samenwerking en inspraak in 2017 en 2018 met groepen gebruikers en betrokken partijen.

Masamuda (groene gebied)

De sanering van de grond bij Masamuda gaat samen met de ontwikkeling van het Educatief Archeologisch Erf. In de plannen komen er een aantal gereconstrueerde boerderijen met akkers bij. Dit past bij het leven in die bepaalde periode en maakt beleefbaar hoe de mensheid vanaf de eerste vestiging in Vlaardingen (ongeveer 8000 jaar geleden) zich in de delta ontwikkelde. Daaromheen komt een vrij gebied met zichtlijnen op kreken en gebouwen om te wandelen en fietsen. De oppervlakte van het vrije gebied wordt kleiner maar wel beter toegankelijk.

Hondenlosloopgebied (rode gebied) en gebied erboven

Er komt meer variatie door een combinatie van paden, gras en ruigte, kreken en broekbos. In het gebied erboven liggen nu veel omgevallen bomen, dat wordt meegenomen in de herinrichting, hier komt nieuw bos en een wandelroute. In het gebied naast het meertje komt uitbreiding van het losloopgebied voor honden.

Proefbos

Het proefbos van de gemeente bestaat uit verschillende boomstroken en is opgezet om te beoordelen hoe het bos groeit op vervuilde grond. Dit bos is vitaal en willen we graag behouden. Het zit in vak 7 wat behoorlijk vervuild met drins en is niet toegankelijk. We proberen dat buiten de sanering te houden en is nog een punt van onderhandeling.

Ten noorden van WSV Bommeer

Dit deel is van Natuurmonumenten en niet toegankelijk. Dit wordt opgehoogd met grond en bagger uit de omgeving.

Waterhuishouding

Belangrijk onderdeel van de sanering is de scheiding van vervuilde grond en neervallend regenwater. In de huidige situatie komt relatief schoon regenwater in contact met de vervuilde bodem. Daarom filtert Hoogheemraadschap het afstromende oppervlaktewater via een filterstation voor het in de Vlaardingse Vaart komt. Door een kleilaag aan te brengen, is er geen of minder contact van regenwater met de vervuilde grond. Hiermee is het filterstation niet meer nodig **of in veel mindere mate**, dit spaart hoge kosten.

Veilige werksituatie

Veel vrachtwagenbewegingen gaan in de periode van de uitvoeringswerkzaamheden plaats vinden. Veiligheid van het fiets- en wandelverkeer is dan belangrijk en bezoekers moeten beschermd worden tegen het vrachtverkeer. Voorstel is om een scheiding te maken van wandelaars, fietsers en autoverkeer die ook na de sanering een verbetering van de huidige situatie op de Watersportweg oplevert.

Stappen gezet

- 2009: Integraal Inrichtingsplan Broekplan IIB opgesteld, en vastgesteld, voorloper van de Gebiedsvisie Broekpolder 2040.
- Sanering en herinrichting die al uitgevoerd is na IIB 2009 en besluit beschikking in 2011.
  - Klauterwoud
  - Masamuda (ten dele)
  - De Ruigte
  - De Golfclub (is nog gaande)
- 2011: Beschikking ernst en urgentie bodem van het gebied waar havenslib ligt.
- 2017 -2021: Verkenning saneringsopgave en financiële haalbaarheid.
- 2018: Aanstellen Bureau Stroming voor herinrichtingsplan:
  - Eerste schets (Voorlopig Ontwerp)
  - Inspraakprocedure (2018, op VO)
- Definitief voorstel DO Bureau Stroming september 2020. 2019: Gemeenteraad: motie dat sanering alleen zal plaatsvinden in combinatie met herinrichting en zonder grootschalige kap.
- Gemeenteraad besluit op meerdere momenten tegen woningbouw in de Broekpolder.
- 2021: Provincie, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap van Delfland besluiten tot financiële bijdrage.
- 12 mei 2022 gemeenteraad neemt besluit over de financiële bijdrage.

Stappen die gezet moeten worden na positief besluit van de raad

- Partijen gaan akkoord met financieel plan en inhoudelijke aanpak
- Informatietraject over voorstel voor de uitvoering (via wandelingen en informatieavonden)
- Subsidie aanvragen bij provincie
- Selectie aannemer
- Opstellen gedetailleerd uitvoeringsplan

Start werkzaamheden medio 2023

Vragen en antwoorden

1. Hoe wordt de slootbodem afgedekt zodat het boven de vervuiling uitkomt?

Het is niet de bedoeling om aan de vervuilde grondlaag te komen. Boven op de vervuiling komt een kleilaag. Regenwater blijft dan bóven de vervuiling. Slootbodems die behouden blijven, worden van een kleilaag voorzien. Andere sloten worden dichtgemaakt. De kleilaag is een waterdichte laag waardoor het neerslagwater gescheiden blijft van het grondwater.

2. Kan de beworteling van de begroeiing wel in de vervuilde laag kunnen komen?

Met een pakket van gemiddeld 1 meter klei zijn de meeste problemen te verhelpen, de meeste bomen kunnen niet ín het grondwater wortelen. Op de droogste en hoogste plekken kun je het pakket nog iets dikker maken, op de nattere plekken kun je iets minder grond opbrengen.

3. Huidige grondlaag ligt boven de Vaart. Als de waterzuivering wordt weggehaald komt het vervuilde water toch in de Vaart?

Er komt een gescheiden afvoer van regenwater wat dan schoon is door de extra leeflaag en van het water dat wel in contact is met het vervuild slib, dat blijft in de Broekpolder. Er wordt aan de oostzijde van het gebied een kwelsloot gecreëerd waardoor het vervuilde water in het gebied blijft en dat moet nog wél langs de zuivering worden geleid (dit is maar een zeer klein deel van de hoeveelheid afstromend water).

Hoogheemraadschap controleert de waterkwaliteit en is daarvoor verantwoordelijk.

4. Wat zijn de cijfers van de verontreiniging van 50 jaar geleden en van nu? Welke cijfers zijn er over het bodemleven en het effect op de dieren en de mensheid?

Veel wormen en ander bodemleven (duizendpoten, aalten, larven van insecten, mieren, muizen en mollen etc. gaan 20 cm diep, andere wormen gaan dieper en blijven vaak dieper. Nu zitten het bodemleven en waterleven in dit gebied vol met drins. Bij een leeflaag van 1 meter komen de meeste wormen niet meer in de vervuilde grond, het is niet 100% maar het is een compromis. Het is immobiele verontreiniging: DCMR beoordeelt het saneringsplan op basis van metingen van de vervuiling. Met de sanering wordt biodiversiteit toegevoegd aan het gebied.

Bureau Strooming: Basis voor het sanerings- en herinrichtingsplan is een zogeheten Triade onderzoek van DCMR (uitgevoerd door Grontmij/AquaSense) naar de doorvergiftiging die steeds maar weer verder gaat. Voorstel is om deze informatie te ontsluiten via de website.

Het onderzoek is te downloaden via www.dcmr.nl

5. Wat is de echte visie voor de toekomst van de Broekpolder? Watersportweg bv autoluw, Foppenplas groter maken ten behoeve van waterrecreatie. De fietsstraat is nu geen fietsstraat meer.

In de Gebiedsvisie Broekpolder 2040 staat een ontwikkeling voor de periode tot 2040 beschreven. Autogebruik en overlast van verkeer en parkeren zijn terecht punten van aandacht en dit wordt waar mogelijk meegenomen in de herinrichting. De partijen stellen voor om eerst de bodemsanering op te lossen, dit is het meest urgent.

6. Ik ben toch niet overtuigd van de noodzaak van de sanering, u richt zich vooral op de subsidie van de provincie, de ervaring is dat plannen altijd duurder worden.

De berekening van de kosten van de uitvoering is gedaan met actuele cijfers. Het is inderdaad mogelijk dat het duurder wordt, maar dat verwachten we nu niet. De afspraak is bovendien dat de provincie 70% van de kosten betaalt, die bijdrage gaat dan omhoog. De raad zal nu moeten besluiten om 1,5 miljoen bij te dragen. Op moment dat het duurder wordt is dat opnieuw aan de raad en andere partijen ter besluitvorming.

7. In de zomermaanden staan alle sloten droog, plassen zakken 60 cm in waterstand. Is er nagedacht om meer water vast te houden ook in verband met de droogte? Eén van de plassen is verdiept en verbreed waardoor het waterniveau van de plassen nu al veel lager is en de sloten staan nu allemaal droog. Er wordt extra water afgevoerd.

In het herinrichtingsplan komen er inderdaad waterpartijen bij, maar er gaan ook sloten dicht. Het watersysteem zal daarmee robuuster worden en méér water kunnen vasthouden. Zie de Ruigte, dat in de droge jaren 2018 en 2019 zelfs water hield. De droogte in lage neerslagarme perioden is echter een blijvend probleem omdat de Broekpolder veel hoger ligt (nu al) dan alle andere gebieden. Er zijn geen andere vormen van watertoevoer in het gebied dan de neerslag. Daarmee zal waterhuishouding afhankelijk blijven van de weeromstandigheden en klimaatverandering.

De verbreding van de beek was nodig omdat het bos in vak 8 te nat was en daardoor verdrinkt, dat is nu opgelost.

Adventure plaatst de volgende opmerking: Complimenten voor de gebiedsvisie. Er is nu veel kritiek over de Watersportweg. Vergeet niet dat veel partijen die aan de Watersportweg liggen afhankelijk zijn van deze toegang. Survival wil graag bedrijf op een goede manier kunnen voortzetten en bereikbaarheid is daarin belangrijk.

8. Waar kunnen we onze hondenuitlaten in de jaren dat er gesaneerd wordt? We zijn niet echt welkom in andere delen waar bezoekers komen. Ook ben ik bang voor kaalslag zoals in het Oeverbos heeft plaatsgevonden daar staat geen boom meer overeind.

Bij nadere detaillering en fasering van het plan wordt gekeken hoe we het gebruik zo optimaal mogelijk kunnen maken zodat er tijdens de werkzaamheden wel gewandeld kan worden. Er zijn inderdaad soms conflicten tussen gebruikers. Het gebruik is ook toegenomen door Corona en de ene bezoeker is toleranter dan de ander. Dat geldt ook voor de doelgroepen fietsers, mountainbikers, ruiters en wandelaars die samen het gebied gebruiken. Honden mag je in de hele Broekpolder uitlaten, en er is zelfs een groot losloopgebied. Tijdens de werkzaamheden die gefaseerd uitgevoerd worden, zal steeds een deel van het gebied afgesloten zijn. De bedoeling is wel dat de gebieden waar niet gewerkt wordt, toegankelijk zijn voor bezoekers.

Doel van het plan is wel om doelgroepen gebruikers iets meer uit elkaar te halen. Spelende kinderen los van hondenuitlaat.

9. Er komen nog een aantal gebouwen bij in Masamuda. Daar schrik ik van. Er is steeds meer gebied dat afgeschermd wordt. Graag aandacht hiervoor.

De zorg die u uit over plannen van Masamuda zijn bekend. Een deel van het Archeologisch Erf is niet openbaar toegankelijk. Door extra wandelpaden toe te voegen zal de

toegankelijkheid van dat gebied wel toenemen. De hekken zoals nu rondom Rottahuis en Spijkenissehuis is geen eindoplossing.

10. Er is een gedeelte van het bos (van Staatsbosbeheer) afgesloten. Het is niet duidelijk aangegeven. Ik haal er als runderschouwer vaak mensen met kinderen vandaan. Beter echt afsluiten dan nu half.

Naar aanleiding van de zeer hevige storm is een deelgebied van het bos afgesloten omdat Staatsbosbeheer het onveilig vond om te betreden. Door het broedseizoen is het onderhoud ervan uitgesteld. We gaan in overleg of het duidelijker gemaakt kan worden dat het hier afgesloten is.

11. Er is een duidelijke wens van veel bezoekers om Broekpolder natuurlijk te laten zodat het natuurlijk blijft ogen en geen stadspark wordt! Hoe ziet de invulling van het bosgedeelte eruit?

Het oostelijk bosdeel van vak 8a en b blijft buiten beschouwing, dit is wel in de planfase meegenomen en ingetekend met een iets interessanter bos dan er nu is. Dit wordt in de komende 7 jaar niet meegenomen. Het plan gaat uit van natuurlijke eigenschappen van de Broekpolder. Het is niet de bedoeling dat het een park wordt.

12. Ik heb grote zorgen dat er 70 ha opgehoogd gaat worden met een enorme kaalslag als resultaat. Is er zicht op hoeveel bomen er zullen sneuvelen? En wordt er gekeken naar de kwaliteit van de grond waarmee opgehoogd wordt?

Het is onvermijdelijk dat er bos gaat sneuvelen. **De gelijke hoeveelheid bos wordt ook weer terug geplant.** Er is echte noodzaak tot sanering, daar kunnen we niet onderuit. De biodiversiteit van de Broekpolder is slecht door de vervuiling, het bodemleven ook net als de waterkwaliteit. Het meest bosrijke gebied buiten de sanering en is het in verhouding tot het gehele bos in de Broekpolder een klein gedeelte. We laten niet gebeuren wat er in het oeverbos is gebeurd (grote kaalslag) en nemen de ervaring mee van het oeverbos.

Veel bos blijft buiten de sanering (vakken 8 en 11). In vak 13 staat geen bos. In vak 5 en 7 is het aantal bomen bekend. Daarnaast staan er verspreid door het te saneren gebied bomen en struiken. In totaal staat er in het te saneren gebied 16,2 hectare bos. Ervan uitgaande dat het proefbos gespaard blijft en de strook langs de Watersportweg ook behouden blijft gaat er 11,9 hectare bos gekapt worden. Dit is in vak 7 deels oud en half omgevallen bos en in vak 5 relatief nieuwe aanplant. Zie het overzicht van de hoeveelheid bos in de afbeeldingen in de bijlage 1.

13 Worden de gebruikers betrokken bij herinrichting, zoals de MTB-groep?

Ja, we gaan de verenigingen en bedrijven in de Broekpolder bijeenroepen om knelpunten door te nemen.

14. Behoeft aan een bos en niet aan een park. Alstublieft een bos terug.

De herinrichting is bedoeld om ruige natuur de ruimte te geven zodat het dynamisch kan ontwikkelen. SBB, gemeente, Federatie hebben die wens. Dit staat ook in de Gebiedsvisie Broekpolder 2040.

15. Door de stikstofproblematiek staan er momenteel erg veel bramenstruiken en berkenbos

Kan er bij de inrichting rekening worden gehouden met de toegenomen stikstof?

Dat is inderdaad het geval maar heeft geen relatie met de sanering, wel met de herinrichting. Het is daarom niet meegenomen. De overheid bereidt concrete maatregelen voor om de uitstoot van stikstof te verminderen.

16. Wat gebeurt er met de Watersportweg als die zo intensief gebruikt wordt en wordt dit hersteld?

De Watersportweg moet na intensief gebruik indien nodig hersteld worden, het liefst in een situatie waar het helderder is dat de auto te gast is dan nu het geval is.

17. De Watersportweg is een ader voor ons om de Broekpolder in te gaan. Zorg er in ieder geval dat er parkeerplaatsen bij komen, de infrastructuur blijft achter.

Verbetering van de parkeervoorziening zit bijvoorbeeld op de plek waar de oude gemeentewerf staat. Dat zou een oplossing kunnen zijn.

We moeten dan wel kijken hoe ook gezinnen met kinderen en ouderen in de Broekpolder kunnen komen want de gemeentewerf is op afstand van de plaatsen waar mensen nu veel komen. Mensen stappen uit en willen gelijk het gebied in.

18. Het wandelpad langs de vaart is niet meer te gebruiken, gaat daar iets aan gedaan worden?

Dat is inderdaad in slechte conditie. De kade is daar verzakt waardoor aan het herstel een hoog kostenplaatje hangt. Pad langs de Vaart mee te nemen in de herinrichtingsplannen is een voorstel, dan slaan we 2 vliegen in 1 klap.

19. Jachthaven, Golfterrein verkeer: waarom doelgroepen niet meer scheiden.

We gaan kijken hoe we dit beter kunnen vormgeven. De bestaande wandelpaden langs de weg kunnen beter gebruikt worden.

Afsluiting

De Federatie en de gemeente danken iedereen voor zijn/haar inbreng en betrokkenheid bij de Broekpolder.

Afspraken

1. Dit was een informatieavond over de nut en noodzaak van de sanering en bedoeld om zorgen met elkaar te delen en bespreken. Deze avond was geen inspraak- of participatieavond. Na goedkeuring door de raad volgt een informatieproces over de invulling van de sanering en herinrichting. Het gebruikelijke vergunningstraject wordt gevolgd met daarin de procedures voor het indienen van zienswijzen.
2. Na positief besluit van de raad gaat de Federatie in overleg met de verenigingen en ondernemers die gevestigd zijn in de Broekpolder om de inrichtingsplannen verder door te spreken.
3. Het onderzoek naar de verontreiniging van de Broekpolder wordt op www.broekpolder-vlaardingen.nl geplaatst.
4. Op de website staat ook een uitgebreide QenA.
5. De vraag over het aantal te kappen bomen is in het verslag zelf beantwoord.

Bijlage 1: hoeveelheid bos in te saneren gebied Broekpolder

nummer	Wat is het	Hectare
1	Proefbos	3,3 hectare
2	Vak 7 rijksvastgoedbedrijf, slechte kwaliteit	4,2 hectare
3	Vak 7 gemeentelijk deels omgevallen	3,6 hectare
4	Jonge aanplant	0,5 hectare
5	Jonge aanplant zeer nat in de winter	1,1 hectare
6	Jonge aanplant	0,3 hectare
7	Jonge aanplant met mtb parcours	0,8 hectare
8	Jonge aanplant	1,1 hectare
9	Jonge aanplant	0,3 hectare
10	Jonge aanplant dit stuk blijft	1,0 hectare
totaal		16,2

